

**ETELÄMANNERTA KOSKEVAN SOPIMUKSEN 46. KONSULTATIIVISEN
KOKOUKSEN HYVÄKSYMÄT TOIMENPITEET 1(2024) –18(2024);
VOIMAANSAATTAMINEN**

Etelämannerta koskevan sopimukseen (SopS 31/1984) liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan (SopS 5/1998) V liite (SopS 54/2002) koskee Etelämantereen erityissuojelualueita ja Etelämantereen erityishallinta-alueita. Liitteen 6 artiklan nojalla Etelämannerta koskevan sopimuksen konsultatiiviset osapuolet voivat hyväksyä alueen nimeämisen Etelämantereen erityissuojelualueeksi tai erityishallinta-alueeksi hyväksymällä aluetta koskevan hallintasuunnitelman. Liitteen 8 artiklan mukaan erityissuojelu- tai erityishallinta-alueiksi nimetyt tai tällaisilla alueilla sijaitsevat paikat ja muistomerkit, joilla on yleisesti tunnustettu historiallinen arvo, on merkittävä historiallisten paikkojen ja muistomerkkien luetteloon.

Ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 3 artiklan mukaan pääsy erityissuojelualueille on kielletty, paitsi jos siihen saadaan lupa. Kansallinen viranomaislainen saa liitteen 7 artiklan mukaan myöntää luvan erityissuojelualueelle pääsemiseksi ja toimiin ryhtymiseksi siellä edellyttäen, että kyseistä aluetta koskevan hallintasuunnitelman vaatimuksia noudatetaan. Kansallisen viranomaisen harkintavaltaa luvan myöntämisen suhteen rajoitetaan siten konsultatiivisen kokouksen hyväksymässä hallintasuunnitelmassa asetetuilla ehdoilla.

Suomessa ympäristönsuojelupöytäkirjan velvoitteet on pantu täytäntöön lailla Etelämantereen ympäristönsuojelusta (28/1998). Lain 25 §:n mukaan lupa pöytäkirjan V liitteen mukaan erityissuojelualueeksi nimetyllä alueella liikkumiseen tai toimenpiteisiin ryhtymiseen voidaan myöntää vain, jos toiminta täyttää alueelle V liitteen mukaan vahvistetun hallintasuunnitelman vaatimukset. Lisäksi edellytetään, että ympäristöministeriö pitää rekisteriä erityissuojelualueista.

Etelämannerta koskevan sopimuksen 46. konsultatiivisessa kokouksessa 30 päivänä toukokuuta 2024 Kochissa, Intiassa, hyväksyttiin yhteensä 18 Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan liitteen V alaista toimenpidettä ("measure"), jotka koskevat ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen mukaisia erityissuojelualueita. Toimenpiteillä 1(2024) –17(2024) hyväksytään seitsemäätoista Etelämantereen erityissuojelualueita koskevat hallintasuunnitelmat. Lisäksi toimenpiteellä 18(2024) muutetaan historiallisten paikkojen ja muistomerkkien listaa.

Ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 6 ja 8 artiklan mukaan toimenpiteet katsotaan hyväksytyiksi 90 päivän kuluttua sen Etelämannerta koskevan sopimuksen konsultatiivisen kokouksen päättymisestä, jossa se hyväksyttiin, jollei vähintään yksi sopimuksen konsultatiivinen osapuoli edellä mainitun määräajan kuluessa ilmoita tallettajalle, että se haluaa pitemmän määräajan tai ettei se voi hyväksyä toimenpidettä, ja ellei toimenpiteessä toisin määrätä.

Etelämannerta koskevan sopimuksen sihteeristöltä 31 päivänä heinäkuuta 2024 saadun ilmoituksen mukaan Alankomaat on pyytänyt ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 6(1) ja

8(2) artiklan mukaisesti määräajan pidennystä. Uusi määräaika on ilmoituksen mukaan 28 päivänä lokakuuta 2024.

Suomen osalta Tasavallan Presidentti hyväksyi toimenpiteet 13 päivänä syyskuuta 2024. Yksikään konsultatiivinen osapuoli ei ole pyytänyt lisäaikaa toimenpiteiden hyväksymiselle eikä ole vastustanut toimenpiteitä 28 päivään lokakuuta 2024 mennessä, minkä johdosta toimenpiteiden katsotaan tulleen kansainvälisesti voimaan mainittuna päivänä.

Nyt annettavaksi ehdotetun asetuksen 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että toimenpiteet ovat voimassa 28 päivästä lokakuuta 2024. Pykälän 2 momentti sisältäisi tavanomaisen säännöksen toimenpiteiden kansallisesta hyväksymisestä. Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin toimenpiteiden olevan asetuksena voimassa. Asetus olisi ehdotetun 3 §:n mukaan tarkoitettu tulemaan voimaan 12 päivänä marraskuuta 2024.

Koska toimenpiteet eivät sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia tai muusta syystä eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä, ja koska toimenpiteiden määräykset ovat Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla yleiseltä merkitykseltään vähäisiä, toimenpiteitä ei ole tarkoitus julkaista sopimussarjassa. Voimaansaattamisasetuksen yhteydessä annetaan säädöskokoelmalain 9 §:n 2 momentin mukaisesti tieto siitä, että toimenpiteet ovat nähtävinä ja saatavissa etelämannersihteeristön ylläpitämällä internetsivustolla sekä ympäristöministeriössä, joka antaa niistä myös tietoja suomeksi ja ruotsiksi. Koska toimenpiteitä ei ole tarkoitus julkaista sopimussarjassa, ei niitä ole käännetty suomeksi tai ruotsiksi.

Edellä esitetyn perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan liitteen V alaisista toimenpiteistä.